

Milzīgā rampa pārdala Lodzes dienvidu sienas kreiso pusē pa diagonāli. No turienes vēlās lavinas, tur arī mēģinājām uzkāpt lidz korei

Lavīna

Nostalģija bija uzveikusi godkāri, Aldo Angileri jau ceļoja mājup, un tagad es biju viens telti, ko tikām uzslējuši uz dabiskas platformas augšpus ekipējuma noliktavai. Telts stāvēja augstāk par pārējām, bija novietota vistuvāk sienai.

Gulēju ciešā miegā, un mani nemocija neviens no tiem baisajiem nomoda sapņiem, kas bieži pēc vairāku dienu uztraukumiem mēdz sadirāt nakti lanckās un izstiept to bezgala garu. Sapnot gan sapņoju.

Dzimtajā ciematā sarunājوس ar kādu zemnieku, nesteidzīgi un nosvērti apspriežot cenu, par kādu viņš gribēja pārdot man savu saimniecību. Mēs apskatījām kūtis, mežu un laukus. Kad vienojāmies, saule jau karājās zemu stūri starp Čannu un Ritnerhornu. Mutisko ligumu apzīmogoja rokas spiediens. Priekā, ka īstenojies mans mūža sapnis un tagad man pieder zemnieka sēta, apskāvu zemnieci, noskūpstīju un arī pēc tam vēl negribēju laist valā. Uši, kas vērīgi bija sekojusi mūsu pārrunām, skūpstīja zemnieku. Sapni man tas nemaz nešķita ērmoti. Mēs bijām laimīgi, mūsos kūsāja prieks kā pirms lieliski sagatavotiem svētkiem.

Es nesapratu, kas lēcies. No sapņa par zaļajām plavām spēji pamodos kaut kādā nāves atvarā. Telts bija prom, apkārt viiss mutuļoja. Atrados sniega un vētras virpuli. Tik tikko varēju ievilkta elpu, netiku gudrs, kur augša, kur apakša. Tad baismigi nokrāca un nodārdēja, itin kā pasaule plistu gabalos, un kaut kas gāzās man virsū, taisoties nospiest. Vienlaikus pārnēma sajūta, ka jāpeld, jāairējas ar rokām, lai izķļūtu virspusē. Tas viiss risinājās zibens ātrumā, un, īsti neapzinoties, es tomēr aptvēru, kas šeit notiek. Tas nebija šausmīgi, gluži otrādi - šķita gandrīz vai pašsaprotami: bāzes nometni ķerusi lavīna, tūlit būs beigas.

Garām aizlidoja vairākas ledus šķembas. Varbūt ne šķembas, bet gāzes patronas? Sarāvos mazāks un turpināju airēties plati izplestām rokām. Nesapratu, vai kustos pats, vai arī ap mani viss šūpojas, veļas un triecas uz priekšu. Vai vispār vēl atrodos nometnes vietā? Skaidri manīju tikai to, ka virs galvas vairs nav sargājošā telts jumta, bet kājas aizvien vēl iebāztas guļammaisā. Nezinu, kurā bridi un kā tiku uzrauts no miega, taču, kad bāzes nometnei pārvēlās pirmais putekļu mākonis, jādomā, biju jau pilnīgi atgādies. Nopratu arī to, ka mūs skāris vienīgi lavīnas radītais gaisa vilnis. Pretējā gadījumā es jau vairs nebūtu spējis domāt.

Daži pārbīja mirklī. Tad manī iestājās miers un atslābums. Spiediena vilnis pārskrēja, sniega putekļi sāka nosēsties, un izrādījās, ka esmu lidz vēderam ierakts smalkā, pulverīm līdzīgā sniegā.

- Jauki, - es uzrunāju pats sevi. - Nu tev būs jāmeklē jauna telts.

Tikai tagad pamaniju, ka kājas ir basas un mugurā nav nekā vairāk par apakšvelu. Gaisā joprojām virmoja sniega putekļi, un arī parastais naktsvējš nedzirās stāties. Nezināju nedz to, kas noticis apkārt, nedz arī, kur īsti atrodos. Apavus un drēbes tuvumā neatradu. Kur meklēt pārējās teltis? Priekšā vai aizmugurē? Pa labi vai pa kreisi? Varbūt to

vispār vairs nav? Nekur nekas nekustējās, nevienas skaņas, ne mazākās gaismiņas, nekādas zīmes. Melna nakts.

Iekēros guļammaisā un sāku to raustīt, lai izvilktu no sablivētā sniega. Vējš nāca talkā, dzenājot prom lūstošos sniega pikučus. Tad pamēģināja izraut man apledojušo paunu no rokām. Ari to uztvēru kā gluži pašsaprotamu lietu un tikai ciešāk iespiedu saritināto gulammaisu kreisajā padusē. Ar kailajām pēdām iztaustot akmeņaino, sniega nosegto virsmu, devos virzienā, kurā, manuprāt, vajadzēja būt nometnei. Smalkais pulversniegs lipa pie miegā sasilušajām kājām. Tās smeldza, bet nespēju izlemt, kas būtu vainojams – sals vai karstums. Kādu laiciņu bradāju apkārt, meklēdam s nometni, taču bez panākumiem, neatradu ne mazāko dzīvības zimi. Jutu, ka zaudēju pārliecību, īsti vairs nezinu, ko tagad darit.

Piepeši tālu apakšā uzplaiksnīja lukturis: nometne!

Komanda nelikās ipaši uzbudināta. Dažas teltis gan bija ieliektais, taču pilnīgi noplēsta – vienīgi manējā. Šerpas pamodās tikai uz mirkli, un arī Kazins pēc dažām minūtēm bija ielidis atpakaļ teltī.

Pajumti radu pie Mario Konti – mēs viņu saucām par Mariolino, lai varētu atšķirt no Mario Kurņa. Mazais tumšmatis no Leko bija jūtami satraukts un īsti vairs nespēja nomierināties. Viņš aizdeva man dažus apgērba gabalus un palidzēja izplūkt no matiem lielākos sniega pikučus.

- Es šeit vairs nepalikšu nevienu nakti!
- Es arī ne.
- Sūdu būšana un nekas vairāk!
- Rītdien mums jāpārceļ nometne citur.
- Man tā ne reizi vēl nebija gadījies.
- Varejā būt vēl sliktāk. Iedomājies, kas būtu, ja noplēstu visas telis. Nekā, ko uzgērbt. Nesēji histērijā.
- Traks var palikt.
- Tu domā, tas bija jaunā sniega nobrukums?
- Nē. Ledus tur arī bija. Ārā visapkārt mētājas krietni gabali.
- Varējām paredzēt iepriekš. Apmetāmies pārāk tuvu sienai.
- Es jau uzreiz to gribēju sacīt. Taču visi pirms mums cēla nometni šeit.
- Un mēs tad kā ēzelī pakal.
- Tiesa, kas tiesa.

- Šādi vairs mani nepaķers, divreiz es vienādas klūdas netaisu.

- Šeit mitinājušās piecas ekspedīcijas: karvendelieši 1970. gadā, kad veiksmīgi uzķāpa Lodzes sānā, trīs reizes japāni un tagad mēs. Desmit gadus vienā vietā, un tieši mums tad nu trāpijās.

Pēkšņi iedomājos, ka sniegā kaut kur taču mētājas viss mans celojuma pikis un «kalniešu tau-tām» veltītās grāmatas manuskripts, kurā patlaban jau veicu pēdējo korektūru. Abi ar Mariolino slējāmies kājās un gājām meklēt. Zem pāris kārbām, apgērba gabaliem un sniega pikučiem meklētais ari atradās. Man kļuva vieglāk.

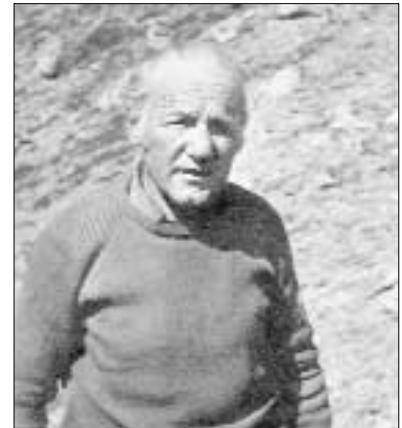
Laukums starp teltim bija lidz potītēm noklāts ar smalku, pulveri saberztu sniegu. Baltajā klajumā vietumis rēgojās drēbju un telšu auduma skrandas. Kalna pusē vairāki mūsu mājokļi šķita sabrukuši. Kabatas luktura gaismā visa nometne izskatījās kā svāgi nokalķota. Vietās, kur gaisa spiediens nebija atradis nevienu šķērsli, līdzīgi uztūkušām dzislām aizstiepās platas ledus graudiņu strēmeles.

Lai arī Mario Konti bija redzējis vētras pie Čerro Torres, viņš ilgi nespēja iemigt. Kas būs, ja no sienas atlūzis vēl lielāks ledus gabals? Šoreiz es sapņoju, ka mācos peldēt.

Pussešos no rīta vēl bija ledaini auksts. Jau kādu pusstundu vairs īsti negulēju, tāpat vien snauduļoju, prātoju kaut ko pie sevis un lavīnu biju tikpat kā aizmirsis. Domas jau atkal pievērsās kalnam un biedriem uz tā, kad apmēram sešos piepeši radās sajūta, ka kaut kas velas no augšas, draudot mūs nospiest.

«Lavīna? Kur tādai rasties? Kāpēc lai tagad gāztos vēl otra?» izbrīnā sāku sev taujāt.

Dižais Rikards Kazins, kas pirmais uzķāpa Granīzorasas Valkera pilārā, Makinlija dienvidu sienā, Badiles ziemelu sienā un rietumu Dzegula ziemelu sienā, bija tēvišķīgs ekspedīcijas vadītājs pie Lodzes

Slāpēto troksni laikam bija sajutis arī Mariolino. Būkšķim sekoja duņoņa, kas dažas sekundes drebināja telti. Mariolino pastūma sāņus dūnjaku, kuru parasti naktī klāja uz krūtim virs guļammaisa, paslējās sēdus savā dūnu čaulā un šķita saspringti ausāmies. Viņš domāja par pagājušā vakara šausmām, spiedienu un sniega kaudzi pie telts.

Taču tūlit viss pieklusa, viss likās jauki un mierīgi. Un tomēr – sajūta, ka kaut kas gāžas virsū, pieņemās spēkā un cauršalca mūs kā elektrolādiņš. Augstu virs sevis izdzirdām varenu dārdonu.

– Kas atkal notiek? – Mariolino izbili iesaucās.

Tad tūlit pasminēja, mirklīgs, apjucis smīniņš.

Viņš izmisigi ķerstīja savā guļammaisa rāvējslēdzēju.

– Varbūt nāk vēl viena lavīna, – pus pa jokam, pus nopietni ieminējos, jau sekundi vēlāk vairs negribot ticēt šai atzinīai.

Dārdona nemitējās, tā tuvojās.

Mariolino ar lēcienu bija pie ieejas, pasita valā ar sniegu aplipušos telts stūrus un gandriz iekliedzās šausmās, kad vietā, kur vajadzēja slieties Lodzes sienai, ieraudzīja lavīnu. Visa debess bija valstīgs, pelēcīgs nezvērs, tik augsts kā kalni, tik augsts, ka Mariolino skatiens to nespēja aptvert. Līdzīgi atomsēnei gaisā uzvijās sniega putekļi. Redzot, kā putekļu mākonis, draudēdams nosmacēt visu dzivo, virzās uz nometni, uzmācās bailes, kas Mariolino uz mirkli paralizēja. Tad viņš piespieda sevi darboties. Sejas panti iezīmējās skaudrāk, visas dzislas un muskuļi saspringa, un skaidri saskatīju, kā viņa acis izplešas.

Atgriezies savā gulvietā, viņš vienā rāvienā izlobījās no dūnu maisa. Gatavība, kas izstrāvoja no katras viņa poras, laikam pielipa arī man, jo steigšus pietrūkos sēdus. Gaidot šausmas, kurām pēc briža vajadzēja būt klāt, mēs tagad tupējām, raudamies čokurā: galva starp pleciem, guļammaiss uz kājām, rokas saspringtas aizsardzībai.

Sajutu tikai mirklīgu gaisa satricinājumu, roku un kāju pirkstiem pārskrēja trīsas, kaut kas aizcirta elpu, un tad jau mēs bijām zem klajas debess. Telts balsti virpuļoja pa gaisu, garām plīvoja saplēstā griestu auduma skrandas, šaušalīgs spiediens grūda man sniegu mutē un degunā. Šaurā spraudziņā piemiegtais acis tikai ar mokām izdevās noturēt valā. Trokšņi un redzamā ainava šajā pēkšņajā pustumsā neatšķirās no naktī pārciestās lavinas iespāidiem. Atkal es airējos ar rokām un lūkoju plašāk atplest muti. Trieciena brīdi bijām instinktīvi pagriezušies, lai spiediena vilnis mūs ļertu mugurā.